

ΧΗΜΕΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ - ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2016

ΛΥΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΣΩΤΗΡΗΣ – ΧΗΜΙΚΟΣ & ΒΙΟΛΟΓΟΣ M.Sc.

ΘΕΜΑ Α

A1. γ

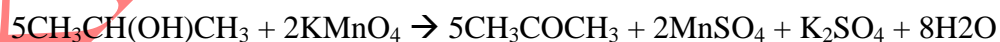
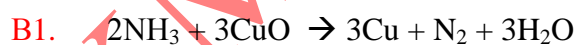
A2. δ

A3. γ

A4. α

A5. α. Σ β. Λ γ. Λ δ. Λ ε. Σ

ΘΕΜΑ Β

- B2. α) Αφού είναι εξώθερμη αντίδραση ο σχηματισμός της αμμωνίας τότε σύμφωνα με την αρχή Le Chatelier η ισορροπία θα μετατοπιστεί προς την ενδόθερμη άρα αριστερά. Η K_c και τα moles της NH_3 θα μειωθούν.
- β) Η αύξηση του όγκου προκαλεί μείωση της πίεσης στο δοχείο άρα μετατόπιση της ισορροπίας προς την κατεύθυνση που παράγονται περισσότερα moles αερίων δηλαδή αριστερά. Η K_c σταθερή και τα moles της NH_3 θα μειωθούν.

B3. α) Ο δείκτης αλλάζει χρώμα στην περιοχή 4-6. Το διάλυμα HCl έχει pH=1, άρα το διάλυμα θα αποκτήσει κόκκινο χρώμα.

β) Με την προσθήκη NaOH το pH αυξάνεται και θα αλλάξει χρώμα όταν περάσει την τιμή 4.

B4. α) ${}_{11}\text{Na} : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^1$ 1^η ομάδα, 3^η περίοδος, s τομέας
 ${}_{17}\text{Cl} : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^5$ 17^η ομάδα, 3^η περίοδος, p τομέας
 ${}_{19}\text{K} : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$ 1^η ομάδα, 4^η περίοδος, s τομέας

β) $r_{\text{Na}} < r_{\text{K}}$, (μεγαλύτερος κβαντικός αριθμός για το K)

$r_{\text{Na}} > r_{\text{Cl}}$, (μεγαλύτερο δραστικό πυρηνικό φορτίο το Cl)

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Α: CH₃CH₂OH

B: CH₃CH₂COONa

Γ: CH₂=CH₂

Δ: CH₂Cl CH₂Cl

E: CH≡CH

Z: CH₃CH=O

H: CH₃COONH₄

Θ: CH₃CH₂Cl

I: CH₃CH₂CN

K: CH₃CH₂COOH

Λ: CH₃CH₂CH₂NH₂

M: CH₃CH₂COONH₃CH₂CH₂CH₃

C_vH_{2v}O₂: CH₃CH₂COOCH₂CH₃

Γ2. $v\text{CH}_2=\text{CH}-\text{CH}=\text{CH}_2 \rightarrow (-\text{CH}_2-\text{CH}=\text{CH}-\text{CH}_2-)_v$

$v\text{CH}_2=\text{CH}-\text{CN} \rightarrow (-\text{CH}_2-\text{CH}-)_v$

CN

$$\Gamma 3. \quad n_{\text{C}_3\text{H}_4} = 0,2 \text{ mol}$$

$$n_{\text{H}_2} = 0,3 \text{ mol}$$

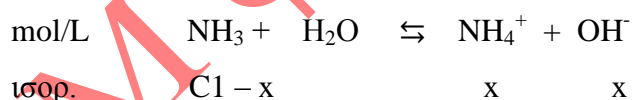
	$\text{CH}_3\text{C}\equiv\text{CH}$	+	H_2	$\rightarrow$	$\text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_2$
Αρχικά	0,2 mol		0,3 mol		-
Αντιδρούν/Παράγονται	0,2		0,2		0,2
τελικά	-		0,1		0,2

	$\text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_2$	+	H_2	$\rightarrow$	$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_3$
Αρχικά	0,2 mol		0,1 mol		-
Αντιδρούν/Παράγονται	0,1		0,1		0,2
τελικά	0,1		-		0,1

Άρα τελικά έχουμε: 0,1 mol $\text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_2$ και 0,1 mol $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_3$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. α.

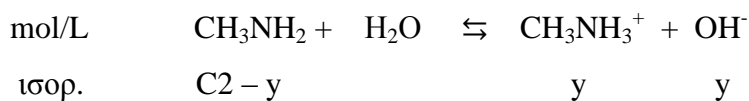
$$\text{pH} = 11$$

$$\text{pOH} = 3 \text{ άρα } x = 10^{-3} \text{ M}$$

$$\alpha = x / \text{C1} = 0,01$$

$$K_b = x^2 / \text{C1} - x = 10^{-5}$$

β.

$$K_b = y^2 / \text{C2} - y = 4 \cdot 10^{-4}$$

γ. Η CH_3NH_2 είναι ισχυρότερη της NH_3 αφού έχει μεγαλύτερη σταθερά ιοντισμού.

Δ2. $n_{\text{NH}_3} = 0,02\text{mol}$

$n_{\text{HCl}} = 0,01\text{mol}$

	NH_3	+	HCl	→	NH_4Cl
Αρχικά	0,02 mol		0,01 mol		-
Αντιδρούν/Παράγονται	0,01		0,01		0,01
τελικά	0,01		-		0,01

Στο ρυθμιστικό διάλυμα που προκύπτει ισχύει:

$C_b = C_o = 0,01\text{M}$

$K_a = K_w/K_b = 10^{-9}$

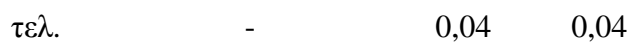
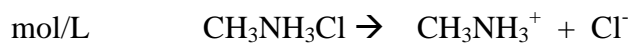
Άρα $\text{pH} = \text{p}K_a + \log C_b/C_o = 9$

Δ3. $n_{\text{CH}_3\text{NH}_2} = 0,01\text{mol}$

$n_{\text{HCl}} = 0,01\text{mol}$

	CH_3NH_2	+	HCl	→	$\text{CH}_3\text{NH}_3\text{Cl}$
Αρχικά	0,01 mol		0,01 mol		-
Αντιδρούν/Παράγονται	0,01		0,01		0,01
τελικά	-		-		0,01

Στο τελικό διάλυμα που προκύπτει ισχύει $C = 0,04\text{M}$:

$$K_w/K_b = \omega^2 / 0,04 - \omega$$

$$\omega = 10^{-6} \text{ M}$$

$$\text{pH} = 6$$

$$\Delta 4. \quad n_{\text{NH}_3} = 0,01 \text{ mol}$$

$$n_{\text{HCOOH}} = 0,01 \text{ mol}$$

	NH_3	+	HCOOH	$\rightarrow$	HCOONH_4
Αρχικά	0,01 mol		0,01 mol		-
Αντιδρούν/Παράγονται	0,01		0,01		0,01
τελικά	-		-		0,01

Στο τελικό διάλυμα που προκύπτει ισχύει:

$$C = 0,05 \text{ M}$$

Από το άλας που προκύπτει τα ιόντα του υδρολύονται διότι προέρχονται από ασθενείς ηλεκτρολύτες. Για να προσδιορίσουμε το pH θα πρέπει να προσδιορίσουμε τις σταθερές ιοντισμού των δύο αυτών ιόντων και υπολογίζουμε:

$$K_{\text{bHCOO}^-} = 10^{-10}$$

$$K_{\text{aNH}_4^+} = 10^{-9}$$

Οπότε μετά την εξουδετέρωση θα έχουμε περισσότερα οξόνια από υδροξύλια στο διάλυμα άρα το διάλυμα θα είναι όξινο.